

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre K 440.— Negyed évre K 110.—
Fél évre „ 220.— Egy óra „ 50.—

POLITIKAI NAPILAP

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECZEN, PIAC-UTCA 49.
TELEFONSZÁM: Kiadóhivatal és nyomda 18
Szerkesztőség — — 10-20

Apponyi nem azonosítja magát Andrássy Gyula felfogásával

Szmrecsányiek és a nemzetiségiek külön pártot alakítanak — Csütörtökön leszámolásra kerül a sor a legitimisták és a szabad királyválasztók között

Budapest, február 1. A kormány pártbelső válsága — úgy látszik — ma ért el csúcspontjához. A zavar és tájékozatlanság teljes és senki sem tudja, hogy mi fog történni. A jelek arra vallanak, hogy a válság sokkal mélyebben szánt, semhogy elintéztettek volna tekinthető azzal, ha esetleg a kormányzópárt egymással szemben álló frakciói ismét megbékülnének egymással, mert az ellentétek olyan nagyok, hogy tartós békéről és együttműködésről alig lehet szó. Az információk, miket a politikusok nyújtanak, homlok-egyenest szembenállanak egymással.

A válság tudvalevően onnan indult el, hogy Andrássy Gyula gróf vezetésével egy egységes nagy keresztény pártot akartak alakítani a Szmrecsányi-csoport, a nemzetiségiek, a Haller-féle keresztényszociálisták és a volt 20 tagú disszidens-társaság részvételével. Ekkor kiderült, hogy a disszidensek nem óhajtanak kiválni a kormányzópártból, valamint hogy a keresztényszociálista képviselők nagyobb része sem kíván Haller vezetésével Andrássyhoz csatlakozni. Így az a veszedelem fenyegette a keresztényszociálista pártot, hogy ketté kell szakadnia és egyrésze megmarad a kormányzópártban, a többiek pedig Hallerrel odaállnak Andrássy mellé. Hogy ezt a pártszakadást elkerüljék, azt tervezték, hogy közülről senki sem fog csatlakozni Andrássyhoz, ellenben mindnyájan kiválnak a kormányzópártból és megalakítják a keresztényszociálista gazdasági pártot.

A mult hét folyamán mind világosabban kitűnt, hogy a keresztényszociálista képviselők nagyobbik fele semmi körülmények között sem hajlandó elhagyni a kormányzópártot. A zavar tetőfokára hágott azzal, hogy Szmrecsányiek és a nemzetiségiek továbbra is el vannak szánva arra, hogy pártot alakítsanak, hogy Haller István és néhány híve már tulajdonképpen leköltötte magát a kormányzópártból való kiválás gondolatára mellett és végül, hogy a kisgazdák egy jelentékeny része már egyenesen követeli azoknak a pártból való távozását, vagy ellátogatását, akik benn a pártban egy ellenzéki alakulás számára nyílt propagandát csináltak.

A döntő értekezlet

A keresztényszociálisták ma este 6 órakor tartják meg rég várt értekezletüket, melyen határozniuk kell. A mai napot egy akció előzte meg, melyet a kisgazdapártnak

klerikális oldalán álló tagjai indítottak azzal a céllal, hogy a pártszakadást megakadályozzák és a keresztényszociálistáknak lehetővé tegyék a kormányzópártban való további megmaradását.

Máshereozskóp alá esik Szmrecsányiek és a nemzetiségiek dolga. Beavatott forrásból teljes határozottsággal közlik, hogy ez a két csoport a legrövidebb időn belül okvetlenül megalakítja az új pártot és ezt Szmrecsányi György a keresztényszociálisták mai értekezletén már be is jelentte, nagyobb beszéddel. Szmrecsányiek ma is azt hiszik, hogy az új pártalakulásban résztvesz Andrássy Gyula gróf is. Ez ma délután fog tisztázódni, amikor megtörténik Andrássy és Szmrecsányi döntő tanácskozása.

Egyébként a keresztényszociálista képviselők között vannak optimisták, akik azt mondják, hogy még Szmrecsányiek és a nemzetiségiek új pártalakítását sem kell bizonyosra venni és arról vannak meggyőződve, hogy az utolsó pillanatban a nemzetiségiek is benn maradnak a kormányzópártban.

Ami Andrássy Gyula gróftól illeti, közlik, hogy

vele tegnap is tárgyalt Apponyi Albert gróf és hangsúlyozta előtte, hogy felfogásával nem azonosítja magát.

A kormányzópárt 3-án, csütörtökön este értekezletet tart és ha a keresztényszociálisták benn maradnak a pártban, ami kétségtelennek látszik, akkor ezen az értekezleten

nyílt leszámolásra kerül a sor a legitimisták és a szabad királyválasztók között.

A disszidensek ma délelőtt 10 órakor értekezletet tartottak. Közöttük az a felfogás alakult ki, hogy a kormányzópártból való kiválásra nincs semmi ok.

A kisgazdapártiak és a mérsékelték a pénzügyi javaslatok mellett Budapest, febr. 1. A nemzetgyűlés egyik tagja, ki miniszter volt, a február 3-án megkezdődő parlamenti munkálkodásról a következőket mondta egy hírlapírónak:

— Az ellenzéki szervezkedések elvesztették élüket. Az Andrássy-Haller-féle akció egyre jelentékesebb és ezáltal nincs alkalmas jelszó az indulatok felizgatására,

mert az ország azokra hallgat, akik csöndesek, ami érdekes és jelentős lépés a jövő felé.

— A kormány mögött mindenképpen 120 főnyi erős többség marad, leginkább a volt kisgazdapártiakból meg a mérsékelt elemekből, akik valóságos blokkot jelentenek Hegedüs Loránt pénzügyi javaslatai megszavaztatásának biztosítására. Az obstrukciós szándékokkal szemben tömörült akarat kíván és fog érvényesülni.

A nemzetgyűlés első, érdemleges tárgyalásainak napirendjére legelőször ezek a pénzügyi javaslatok kerülnek. Illetékes helyen el vannak készülve arra, hogy Andrássyék és Hallerék, valamint Erekyék mellékutakra akarják

majd vezetni a fontos gazdasági kérdések mellől a nemzetgyűlés figyelmét és sejtik is, hogy mi-féle gyújtóanyaggal óhajtják tűzbe borítani a békés munkálkodás megindulását, — azonban ezekkel a hatalmat megszerezni óhajtó megrohanásokkal szemben készen áll a kellő védelem a nemzetgyűlés munkájának a biztosítására.

— Még Andrássynak sem sikerülhet a puccs és még akkor sem, ha Szmrecsányi, Ereky, Haller és Friedrich is szövetkeznek vele, ami valószínű. A nemzetgyűlés nagy többsége el van szánva arra, hogy mindenekelőtt az ország gazdasági és pénzügyi életképességét alpozza meg.

Egy 12 tagú társaság követte el a Nagytemplom elleni merényletet

Meskó Zoltán államtitkár Debrecenben

Meskó Zoltán államtitkár nyilatkozott a sajtó képviselői előtt. Nyilatkozatának legfontosabb része, hogy a nyomozás rövid időn belül eredményre vezet. Nyilatkozatának további része, amelyben egyéni impresszióiról számol be, abból a szempontból bírálható hogy az államtitkár csak hivatalos közegekkel érintkezett és csak egy napi időzött Debrecenben. Abban így is igaza van, hogy felekezeti harc nincs Debrecenben, mert a harcok két harcoló fél kell, itt pedig nincs két harcoló fél, csak egy támadó.

Abban is igaza van az államtitkárnak, hogy senki sem gondolt Debrecenben arra, hogy a gaztett mögött bármelyik felekezettel is keresse, de a sajtó képviselőinek felvilágosításából maga Meskó államtitkár is meggyőződött arról, mit mi is állítottunk, hogy egy szóban és írásban folytatott destruktív keresendő az a kiindulási pont, amely megmagyarázza, hogy éretlen fiatal emberek destruált lelkeiben a szörnyű tett gondolata megfogamozhatott.

Meskó Zoltán belügyi államtitkár, Czövek Sándor rendőrfőtanácsos és Császár miniszteri titkár kíséretében tegnap este 9 órakor Debrecenbe érkezett, hogy a miniszterelnök és a belügyminiszter megbízásából a helyszi-

nen szerezzen tapasztalatokat a Nagytemplom elleni elkövetett gaztett nyomozásáról és a debreceni közállapotokról.

Az államtitkár és kísérei az állomásról a vármegyeházára hajtottak a város fogatán. Meskó államtitkár Szomjas Gusztáv főispánnál szállt meg. Czövek főtanácsost pedig Pákozdy Sándor alispán látta vendégül. Ma délelőtt 11 órakor Meskó államtitkár Czövek főtanácsos kíséretében fölkereste Huberth Ottó főispánt, akinél több mint egy óra hosszút időzött. Csóka Sámuel polgármesterhelyettes-főjegyző hivatalos helyiségében tett rövid látogatás után Hegedüs Pál altábornagy körletparancsnokot kereste fel. A körletparancsnokságról az államtitkár háromnegyed 1-kor a rendőrségre hajtatott és itt időzött háromnegyed 2 óráig Ghiczey Tihamér kerületi főkapitány hivatali helyiségében. Ebédre Szomjas Gusztáv hajdumegyeyi főispán látta vendégül az államtitkárt és kíséretét.

Meskó államtitkár a nyomozásról

Ma délután négy órakor fogadta Meskó Zoltán államtitkár a Debreceni Független Ujság tudósítóját és előtte a nyomozásról és a vele összefüggő kérdésekről a következőképp nyilatkozott:

— Jelenleg nem mint pártpolitikus és nem mint a kormányzópárt tagja és nem mint kisgazdapárti ember vagyok Debrecenben, hanem mint a kormány kiküldöttje, akit ebből a sajnálatos esetből kifolyólag kiküldött a kormány, hogy a helyszínen egyrészt a kedélyeket megnyugtassam, másrészt információkat szerezzek és a szerzett impresszió-

kat a kormány tudomására hoztam. Tegnap este érkeztem titkárom, Császár miniszteri titkár kíséretében. Velem együtt lejött Czövek Sándor rendőrfőtanácsos is, aki nemcsak országos nevű szaktekintély és a belügyminiszteri nyomozó osztály főnöke, hanem református ember.

— Megérkezésünk után alkalmam volt úgy a vármegye főispánjával, Szomjas Gusztávval, mint az alispán urral érintkezésbe lépni, ugyszintén a rendőrküldetés főkapitány urral is és itt mindjárt bizonyos tájékozódást szerezhettem. A mai nap folyamán felkerestem Czövek rendőrfőtanácsos kíséretében a város főispánját, Huberth Ottót, Csóka Sámuel polgármesterhelyettes urat, azonkívül Hegerdüs Pál altábornagy, körletparancsnok urat és információkat szereztem. Délben felkerestem Ghicz kerületi főkapitány urat, aki nekem a nyomozás eddigi állapotáról jelentést tett.

— Megmondom egész őszintén, hogy azt a benyomást merítettem — különösen a kerületi főkapitány ur jelentéséből — átvizsgálván a nyomozás egész anyagát, hogy itt a közegek a legteljesebb mértékben, a legpártatlanabbul, elfogulatlanul végezték kötelességüket, olyannyira, hogy amikor a kerületi főkapitány urnak a legteljesebb elismerésemet fejeztem ki, nem láttam szükségét fennforogni annak, hogy a megtett intézkedéseken akár változtassak vagy azokat más irányba tereljem.

— A legerélyesebben és szakzerűen folyik a nyomozás, remény van arra, hogy rövid időn belül eredményre vezet.

— Természetesnek fogja találni, hogy a nyomozás eddigi eredményéről, éppen az eredmény biztosítása szempontjából nyilatkozni nem tudok.

Azt azonban mint egyéni impressziómat megmondhatom, hogy én a fővárosi lapokban hangoztatott felekezeti villongást ebben a városban nem találtam. Azt tapasztaltam, hogy a szükséges egyetértés, amely kell hogy a mai szomorú nehéz időkben magyart a magyarral összekössön, ez az együttérzés épp úgy megvan, mint megvolt a múltban.

— Nagyon természetes, hogy a legmélyebben megdöbbenve értesültem az esetről. Ez a szomorú eset nemcsak Debrecennek az ügye, hanem ügye minden becsületes, tisztességes magyar embernek, aki ilyen hallatlanul vakmerő cselekedeten megbotránkozik és szíve mélyéből elítéli ezeket az eseményeket.

— A kormány rendkívül fontosnak tartja a megértést az egyes felekezetek között, a felekezeti harc kiküszöbölését ott, ahol lehetne, mert ez a sirját ásná meg ennek a szerencsétlen, tönkrement országnak.

— Kiküldetésemnek más célja nem volt és hogy magam is strikte tartottam magam a kiküldetéshez, ismerve az ügy fontosságát,

ittlétem alatt csakis a hivatalos közegekkel érintkeztem.

— Minden információm egybehangzó a tekintetben, hogy senki sem gondolja, hogy itt valamely felekezettől indult ki a dolog. Ez nagyon megnyugtató. Aki a felekezeti béke ilyen megbontására velednének, annak bűnös a helye.

Meskó Zoltán államtitkár holnap délelőtt 11 órakor visszautazik Budapestre.

Sághy rendőrfőtanácsos a nyomozásról

Sághy Lajos rendőrfőtanácsos a debreceni rendőrkapitányság vezetője. Középtermetű szikár alak, élénk feje szeme van, a bajusza is fekete, a haja is fekete. Ezzel a leírással kell kezdenünk, mert azt a nyilatkozatot, amelyet alább közlünk, Sághy főtanácsos nem debreceni újságíró előtt tette, akinek nem kellene bemutatni a debreceni rendőrség kapitányát a debreceni közönségnek, hanem egy — budapesti újságíró előtt.

Tizenkét napja már, hogy a Nagytemplomot meggyalázták, tizenkét napja folyik a nyomozás. Ezalatt a tizenkét nap alatt a debreceni újságírók, akik nem a maguk passziójára, hanem sok-sok ezer ember, az egész város nevében érdeklődnek, mert tudósítani kell, mert Debrecen egész közönsége jogosult érdeklődéssel várta az ügy fordulatát, hiába kíséreltek meg mindent, hogy Sághy főtanácsostól valamit megtudjanak. A legutóztintebb lapok munkatársai is csak azt a stereotip választ kapták, hogy „nem mondhatok semmit”, egyes lapokról pedig kategorice kijelentette a rendőrség kapitánya, hogy ezekkel nem áll szóba, mert ezek nem — tárgyilagosságok.

Igy állt elő az a helyzet, hogy a debreceni közönség, ha valamit meg akar tudni a nagytemplomi nyomozásról, fővárosi lapokat kénytelen olvasni, amelyek tudvalevőleg abszolút tárgyilagosságok. Minden budapesti újság tárgyilagossá a rendőrfőtanácsos előtt, mert jön a tudósítója, meghallgatja, amit mondanak neki, fellelőnálja Budapestre és nem kommentál, mert nincs módjában kommentálni, mert nem kísérelhetette figyelemmel tizenkét szorgalmas nap minden mozzanatát. A budapesti tudósítóknak nyilatkozhatik a rendőrség kapitánya arról, hogy Debrecenben tökéletes nyugalom van, szó sincs itt semmiféle felekezeti aknamunkáról, mert a budapesti újságíró ma jön, kolnap elmegy.

Hovatovább úgy alakul a helyzet, hogy a debreceni újságok, ha meg akarnak valamit tudni a nagytemplomi nyomozásról, a »tárgyilagossá budapesti lapoktól lesznek kénytelenek naponta információt kérni és Budapestre meg tudni, mi újság Debrecenben. Így épen ma Budapestről ezt az értesítést vettük, hogy a nagytemplomi merénylők huszan vannak, akik közül tizenkettő elmenekült, nyolcat pedig elfogtak. Kénytelenek vagyunk ezt az értesülést leközölni, mert lehet, hogy nem igaz, de ha igaz, nem akarjuk kitenni olvasóinkat annak, hogy csak huszonnégy óra múlva, budapesti lapokból értesüljenek a szenzációs fordulatról, a debreceni rendőrség kapitányának jóvoltából.

Egyébként Sághy Lajos rendőrfőtanácsos, a debreceni rendőrség kapitánya ma egy budapesti újságíró előtt a következő nyilatkozatot tette:

— Itt nincs vallásháború. Inkább egyes egyének csinálnak hangulatot a maguk érdekei melletti. Én idegenből szakadtam ide. Teljesen elfogulatlan vagyok, de az összes gyanúsítottak, akik ellen ez ügyben eljárak, kálvinisták és így ellenük valamit is felhozni nem igazságos. A vizsgálatoteleinte nem én vezetem. Amidőn azonban láttam, hogy nem jó irányban halad és eredményt nem tudtak produkálni, magam vettem kezembe a vezetést. Rögtön kértem a kerületi főkapitányt, hogy Budapestre bocsássonak rendelkezésemre detektíveket. Így le is jöttek Dencső és Ökrös detektívek. A publikum eleinte tartózkodó volt, ma már azonban tulságosan bizalmas. Egyik feljelentés a másikat éri és igen sok értékes adatot kínál. A nyomozás több irányban folyik, de az illetőket nem adhatom ki, mert esetleg ártatlanokat gyanúsítanak meg. A hurok a lettesek nyaka körül kezd összeszorulni. Itt minden valószínűség szerint a boltrányt egy érten társaság csinálta. Négy konflissal indultak utnak és duhajkodtak. Nagy munka volt a konflissok számának megállapítása és az egész nyomozás lefolytatása. Ma már mind egyik szereplő neve meg van állapítva és így minden csak idő kérdése.

— A debreceni Nagytemplom meggyalázása nem magában álló jelenség. Az ilyen boltrányradat még az oláh megszállás alatt kezdődött. Egy alkalommal a templom minden padjára cédulákat ragasztottak ezzel a felírással: »Üsd a zsidót.« Ezenkívül egy spanyolfalat loptak el, amelynek középet kivágták, ugyanezt a jelszót írták rá és a toronyablakból kifüggesztették.

Sághy főtanácsos egy piros tintával írt cédulát is mutatott az újságíróknak, amelyen a felírás szembetűnően hasonlít a Nagytemplom falára festettekhez. Még a különös írásmód is ugyanolyan volt. A piros tintás cédula ugyanis a következő módon volt írva:

ÜSD + A + ZSIDÓT.

A Nagytemplom falára festett »Üsd a reformátust!« felírások némelyike ugyanígy — az A betű mindkét oldalán csillagokkal elválasztva — volt felírva. Sághy rendőrfőtanácsos megjegyezte, hogy már a nyomozás elején megállapították, hogy a két felírás között feltétlen összefüggés van.

Meskó államtitkár és Czövek rendőrfőtanácsos látogatása nem akadályozta a rendőrséget abban, hogy több irányban is kutasson azoknak az adatoknak az alapján, amelyeket a közönség felvilágosításai nyújtottak. Így már megindult az eljárás az orosz fogoly cipész személyazonosságának megállapítása céljából is, akiről tegnapi számunkban megírtuk, hogy állítólag kommunista üzelmeket folytat. A rendőrség nem tartja valószínűnek, hogy a suszter résztvevő volna a templomgyalázásban.

DOLLÁRT
és más idegen pénzt legdrágábban veszek
SIMON GYÖRGY
Debrecen, Kossuth-utca 11.

A román katonákat féltik a kommunizmustól

Rekvirálják az állatállományt Erdélyben

A besszarábiai kérdés és a fenyegető vörös veszedelem még mindig állandóan foglalkoztatja a romániai közvéleményt. Rascanu hadügyminiszter nemrégiben Besszarabiába utazott, hogy a Dnyeszter menti csapatokat megszemlélje. A hadügyminiszter már visszatért és tapasztalatairól minisztertanácsban számolt be. Erről a nyilvánosság számára csak annyi közlést tettek, hogy a besszarábiai határon aggodalomra nincsen ok, a román kormány a vörös hadseregnek a határon történt összevonásáról kielégítő magyarázatot kapott.

Erdélyi hírek szerint az erdélyi csapatokat Besszarabiába vitték. Ezeket az intézkedéseket a kormány élelmezési nehézségekkel igyekszik megmagyarázni, mint hogy a csapatokat Besszarabiában könnyebben el tudják látni. Ezzel a megokolással homlok-egyenest ellenkezik az az értesülésünk, mely szerint az erdélyi katonaság jelenleg egyébbel se foglalkozik mint vágóállatok rekvirálásával, melyeket Bukarest felé szállítanak, az elvett állatokért nem pénzt, hanem csak bonnokat fizetnek, ami még jobban növeli a tulajdonosok elkeseredését.

Az oláh hadvezetőség ideges, kapkodó hangulatára jellemző, hogy legújában nagyobb ipari fészkekben mint pl. Braillában a katonaságnak megtiltották, hogy a polgársággal érintkezzenek. Attól félnek ugyanis, hogy a kommunista érzelmi munkásság megfertőzi a hadsereget.

Az erdélyi lakosság azt reméli, hogy egy esetleges orosz támadás nyomában beálló fejtelenség megszabadítja az oláh iga alól.

Bármely bélyegzessel ellátott bankjegyeket bevált

Farkas László

bank és tőzsdebizományos, Miklós-utca 1. sz.

Dollár, külföldi pénzek vétele.

Jelzálogkölesönök, ingatlan vétel és eladás

Az utolsó kommunista bűnpör a debreceni törvényszéken

A vörössorség parancsnokának bűnpöre

A debreceni törvényszék ötös tanácsa Nagy Kálmán dr. kir. ítélőtáblai bíró elnökletével ma kezdte meg az utolsó debreceni kommunista bűnpör főtárgyalását. Az óriási bűnpör tárgyalása teljes három napot vesz igénybe, vádlottai: **Barta István** politikai megbízott, **Sterbinszky László** vádbiztos, **Nagy Lajos** és **Auspitz Simon** politikai megbízottak.

Barta István akit egyszerű vagongyári munkásból a kommunista rendőrség mindenható urává tett, 706 rendbeli zsarolás, 69 rendbeli személyes szabadság megsértésének bűntette, több rendbeli orgazdaság és hatóság elleni erőszak bűntelle címen vonja felelősségre az ötös tanács. Társait: **Sterbinszky Lajos** nyomdász, **Nagy Lajos** máv. asztalos és **Auspitz Simon** vagongyári bádógost orgazdaság, hatóság elleni erőszak, személyes szabadság megsértése és zsarolás bűntettével vádolja a királyi ügyészség.

Nem vagyok bűnös!

Az ötös tanács az elsőrendű vádlottat, **Barta István** hallgatta ki először. Az elnöknek arra a kérdésére, hogy bűnösnek érzi-e magát, így felelt:

— **Nem vagyok bűnös.** A körülmények sodortak hajba. Nem is értem, hogy lehet engem ennyi bűncselekménnyel vádolni!

Elmondja, hogy 1918. novemberében került a rendőrségre, mint a vagongyári munkások nemzetőrszázadának parancsnoka. Később, amikor a rendfenntartást a katonaság vette át, visszament a gyárba és dolgozott. A kommunista rendőrségen, őt tették meg a rendőrség főbizalmijává.

A rendőrségen jól fogadták. Igaz, hogy nem is lépett fel erőszakosan. Főbizalmisága alatt épp oly keveset parancsolt, ő a rendőrségen, mint azelőtt. Nem rendelkezett, nem akart korlátozni senkit hatáskörében. A megbízatást el kellett vállalnia, minthogy ő is terror alatt állott.

A 736 rendbeli zsarolás bűntettének vádjára vonatkozólag — amelyet az ügyészség azért emelt ellene, mert ő adta ki azt a rendelkezést, hogy halálbüntetés terhe alatt mindenki szolgáltsa be fegyvereit — azt feleli, hogy nem ő adta ki az inkriminált rendeletet, hanem a belügyi népbiztosság, ő csak a fegyvereket vette át.

Az elnök kérdésére kijelenti, hogy csak a munkástanács tagjainak adott ki fegyverengedélyt. Az elnök elébétar egy levelet, amelyet **Simon János** vádbiztos írt neki és amelyben önévédelem szempontjából fegyvert kér, mert „mi olyan hivatalást teljesítünk, hogy félnünk kell azoknak a bosszujától, akiket elítélünk.”

Barta a levél felmutatása után elismeri, hogy ő másoknak is adott engedélyt. Személyes szabadság megsértésével vádolja a kir. ügyészség, mert **Lente Sándort** letartóztatta és 30 napi elzárásra ítélte.

— Nem ismerem ezt az embert — felelte **Barta** — Tessék elém állítani, tekintetes törvényszék, mondja a szemembe.

A következő pont a tuzok elfogatása, **Budapestre szállítása** és **Ballazár Dezső püspök elfogatása**, miatt 69 rendbeli személyes szabadság megsértése bűntettének vádjával terheli a vádlottat.

Barta tiltakozik az ellen, hogy ő tartóztatta volna le a tuzokat. Igaz, hogy tett a letartóztatás

céljából intézkedéseket, de ez csupán **Fülöp Miklós dr.** egyenes parancsára tette. A névsort is **Fülöp** állította össze a telefonkönyvből. Még kevésbé igaz az, hogy ő kegyetlenül bánt volna a tuzokkal és Szolnokon és Budapesten arra izgatta volna a népet, hogy támadja meg a tuzok vonatát. A tuzokat azért kísérte fel, mert erre **Lefkovits** párttitkáról **Landler** népbiztos által megerősített írásbeli parancsot kapott. **Elismeri** azonban, hogy **Mester Jenő** és **Fereczky Idát** letartóztatta, de egészen más okból, egy Erdélyben elkövetett igazgatás miatt.

Az orgazdaság vádjára vonatkozólag tudja, hogy Budapesten menekültségélt vett volna fel, majd hosszasan eseteli vöröshadseregbeli szolgálatát, a csehek ellen harcolt, hogy megsebesült és fogságba került. Haslövessel kórházba vitték Pozsonyba, mikor innen a múlt év elején elbocsátották, tért vissza Magyarországra. A múlt év február 11-én tartóztatták le Budapesten, amikor az Aréna-uton sétált.

— Tudom — fejezte be vallomását — hogy itt halálhíremet keltették és abban bízokodva, hogy úgy sem kerülök elő, mindent rám kentek. Ez mindig így szokás.

Sterbinszky vádbiztos

Barta után **Sterbinszky László** vádbiztos hallgatta ki a törvényszék. **Sterbinszky** megfontoltan, lassu modorban, kerek és tömör mondatokban beszél. Elmondja, hogy őt, hat nyelvet tud, bejárta mint munkás jóformán egész Európát. 25 év óta szocialista és az is marad. Nem tudja, hogy kerül bele ebbe a dologba. A tuzok elfogásába nem avatkozott be, csak amikor **Jánosi Zoltán** kérte arra, hogy tegyen valamit a tuzok érdekében. Még aznap sikerült kimenteni **Láng Sándort** arval az ürüggyel, hogy orvos és szükség van rá itthon. Másnap kiment a vonatához és itt megmentette az internálástól **Jónát** s meg akarta menteni **Szélet** is, ez azonban nem sikerült.

Nagy Lajos és Auspitz

Nagy Lajos, a volt vasutaszövetség elnöke, kijelenti, hogy ő sem szocialista, sem kommunista. Tiltakozik az ellen, hogy elfogott volna **Kabán** hét embert. Ezeket éppen ő bocsátotta szabadon, miután kihallgatta őket. Közülük csupán a község főjegyzőjét vitette, parancsra, Debrecenbe.

Tagadja azt is, hogy revolverrel kényszerítette **Pósalaki János** kabai tanítót arra, hogy fegyverre adjon — **Szegyelleném** magam — mondta — hogy ha ilyet tettem volna. — Azt azonban bevallja, hogy **Csorba Lajos** joghallgatót **Hajduböszörményből** Debrecenbe hozatta, „mert valami röpiratot írt.”

Az orgazdaság vádjára kijelenti, hogy 280,000 koronát felvett Debrecenben **Hatigán-Héjas F.** Ferenc politikai megbízottól, ezt azonban Budapesten visszaadta. **Elismeri**, hogy három hónapi fizetését felvette, de, amint mondja, ezt mindenki megtette.

Auspitz Simon a negyedik vádlott. Az ügyészség személyes szabadság megsértésének bűntettével vádolja, mert tuzként akarta elvitetni **May Andor** malomigazgatót. **Auspitz** tagadta a vádat. Kijelentette, hogy sohasem volt kommunista.

Nagy Kálmán elnök ezután a tárgyalást délután 4 óráig elhalasztotta. Délután a törvényszék kihallgatta **Ballazár Dezső dr.**

püspököt, **Márk Endre** nyugalmazott polgármestert és kívülök több tuzt, akik letartóztatásuk történetét mondták el.

„Életemben még nem láttam Andrassy-párti választót“

Meskó Zoltán államtitkár nyilatkozata

Meskó Zoltán belügyi államtitkár, aki a nagytemplomi nyomasztás ellenőrzésére Debrecenbe érkezett, politikai kérdésekről a következőkben nyilatkozott a *Debreceni Független Újság* tudósítója előtt:

— Ma nem mint politikus időzöm Debrecenben, hanem mint a kormány kiküldöttje és ezért nem szívesen nyilatkozom politikáról annál is inkább, mert pár hét múlva a gyűlés Debrecenben lesz az országos földműves szövetség szervezésére. Ez a szövetség hivatalos arra, hogy a falu társadalmát egyesítse a felforgató elemek tulkapásai ellen nemzeti alapon és későbbben, az egész országban megszervezve, keresni fogja az érintkezést a világ többi államainak földműves szövetségeivel is.

— Ennek a szövetségnek az

ügyvezetőigazgatójaként pár hét múlva Debrecenbe jövök és akkor szabadon nyilatkozhatom majd olyan kérdésekről, amelyekben való állásfoglalástól ma hivatalos kiküldetésem eltilt.

— Így csak annyit mondhatok például az **Andrassy-féle** pártalakító törekvésről, hogy lehetséges, hogy lesz az **Andrassy-pártnak** egy pár képviselő tagja, de hogy egy esetleges házfelosztás után lesznek-e neki választói, azt kétségbe vonom, mert **Andrassy-párti választót még életemben nem láttam.**

— Ami a kormánypárt február 3-iki értekezletét illeti, arról ma annál kevésbé nyilatkozhatom, mert a mi képviselőink nagy része nem tartózkodik Budapesten és így nem is volt alkalmam, hogy velük érintkezhessem és tárgyalhassak.

— A presbitérium ülése. A református egyház presbitériuma február 2-án, szerdán délután 4 órakor ülést tart, melynek napirendjén egy zsinati világi rendes tagságra való szavazás és folyó ügyek szerepelnek.

— A városi zeneiskola államsegélye a mai viszonyokhoz mérten oly csekély, hogy a legutóbbi közgyűlés az államsegély megfelelő felemelése iránt írt fel a kormányhoz. A kultuszminiszter ma leiratban értesítette a várost, hogy az államkincstár helyzete nem engedi meg az államsegély felemelését. A régi államsegélyt, 5000 koronát, erre az évre is kiutalta a miniszter. Valószínű ezek után, hogy hasonló sors éri a város többi feliratait is a különböző intézmények államsegélyének felemelése iránt.

— Debrecen beszennyezi Szoboszlót. Régi panasza **Hajduszentpéter** az, hogy a debreceni szennyvíz a csatornákon át minden előzetes tisztítási eljárás mellőzésével a Tócsó-ér útján a Kősélybe jut, amely **Hajduszentpéter** városát károsítja. Sok tárgyalás folyt már ebben az ügyben, legutóbb a népjóléti minisztérium szakközegei is lementek és helyszíni tapaszlatokat alapján megadták az irányítást a mizeriák mikénti megszüntetésére egy szennyvíztisztító telep létesítésével. Február 15-én lesz tárgyalás a telep létesítéséről, a tárgyaláson a megye képviselői is megjelennek.

— Lopás a vonaton. **Békéscsabáról** jelentik: **Csapella János** sarkadi cukorgyári tisztviselő **Hatvántól Sarkadra** a sarkadi cukorgyári tisztviselők részére egy vagon árut kísért. Az áru **Gyomai** becsületesen meg is érkezett, azonban **Gyoma és Mezőberény** között a lelakatolt kocsi ismeretlen tettesek feltörték, a lakatot lefeszítették és az eddigi megállapítás szerint egy nagy lada, tisztviselőknél szánt fehérneműt elloptak. A vizsgálat eddigi adatai szerint a kár mintegy 90,000 korona. A lopásról azonnal értesítették az állomásokat kirendelt őrségeit és az egyes

Fényüzési adó

alá nem esik még a legfinomabb szövet sem, melyet legolcsóbban

Fischer Adolf és Fianál

szerezhet be.

Piac-utca 61. szám.

HIREK.

Hiszek egy Istenben,
Hiszek egy Hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.

A Templomegyesület az egyház hivatalos szerve lesz

A debreceni Kálvinisták Templomegyesületének ügye — mint ismeretes — egyike volt azoknak a sérelmeknek, amelyek még a Nagytemplom elleni merénylet elkövetése előtt megmozdította Debrecen református tarsadalmát. Annak idején megírtuk, hogy a Templomegyesület vallásos és történelmi ünnepélyt egymásután betöltötték.

Most, hogy **Ballazár Dezső dr.** püspök Budapesten járt, időszereinek tartottuk megkérdezni, hogy érte el valami eredményt a Templomegyesület alapszabályainak megerősítése dolgában.

Baltazar Dezső dr. munkatársunk kérdésére a következő választ adta:

— Ez a kérdés már nem is fontos. Az egyház be fogja kebelezni a Templomegyesületet és így majd nem lesz szükség alapszabályra sem.

Az így beálló fordulat minden esetre megnyugtató lesz a debreceni kálvinista közönségére.

A világitási vállalat több milliós pénzszükséglete

A kereskedelmi üzletvezetés hiányzásának következményei

Jelentettük, hogy a világitási vállalat hétfőn sürgősen egy millió koronának a házipénztárból való kiutalását kérte, mert a vállalatnak pénze nincs, viszont a bányák pénzkövetelését ki kell egyenlíteni, nehogy a szénszállításban ismét zavarok álljanak be. A városi tanács a pénzt kiutalta, egyben azonban rendelkezett, hogy a felügyelő bizottság és a világitási bizottság együttesen vizsgálja meg a világitási vállalat helyzetére és pénzszükségletére vonatkozó előterjesztést, amelyet Aberle Raymond főmérnök készített és a vizsgálat alapján tegyen előterjesztést a tanácsnak arról, milyen forgótőkére lenne a vállalatnak szüksége, hogy üzemét legalább egy félévig zavartalanul folytathassa.

A két bizottság tegnap délután tárgyalta le az előterjesztést, amelynek főbb adatai a következők:

Január 25-én rendelkezésére állott a vállalatnak 256.645 korona készpénz, várható jövedelme volt 260.027 korona, összes fedezete tehát 516.672 korona. Ezzel szemben az előterjesztés a következő szükségleteket tünteti ki: tartozások kiegyenlítése 507.591 korona, szentpartozás 1.189.464 korona, tartozás a mávnak 2.881.692 korona, a városnál levő adósság 500.000 korona, összes szükséglet 5.078.748 korona.

Julius vegéig szükséges: az előre nem látható üzemi veszteség pótlására 1.532.400 korona, beruházásokra 1.210.000 korona, forgótőke 2.392.500 korona, összes pénzszükséglet 10.213.648 korona. Erre fedezet a már kimutatott 516.000 korona, a fedezetlen szükséglet tehát 9.696.974 korona.

Az előterjesztés szerint az üzemi veszteség fedezhető lesz az áramárak és órabérek megfelelő fel-emeléséből, valamint abból, hogy a 800.000 korona értékben beszerzendő új árammérő órákat úgy adják ki, hogy aki új órát kap, az letétként befizeti az óra teljes árát. A gáz és gázmérő díjak felemelésére az előterjesztés javaslatot nem tesz. Az áramárak felemelése február 1-én lépne életbe és ha az 1920. évi zárszámadás elkészül, akkor esetleg még további emelés is számításba jön. Amának járó 2.881.692 korona tartassék függőben, tekintettel arra, hogy a miniszternél most van döntés előtt ez a kérdés és ha esetleg majd fizetni kell, akkor ez az összeg külön kölcsönrel biztosítható. Ígyképen még 4.482.872 korona marad, amiről gondoskodni kell.

A felügyelő bizottság és a világitási bizottság az előterjesztés nyomán megállapította, hogy a vállalat legsürgősebb szükséglete nem több 1-5 millió koronánál. Tekintettel pedig arra, hogy a vállalat a legutóbbi napokban 2 millió koronát kapott a házipénztártól, ebből valamennyi sürgős fizetni valóját teljesítheti, sőt még a bányáknak is küldhet előlegel. További intézkedés addig, míg az 1920. évi zárszámadás el nem készül, nem szükséges. A zárszámadás e hó 25-ig remélhetőleg készen lesz, akkor a kettős bizottság ismét összeül és amennyiben tényleg szüksége mutatkozik, megállapítja az áramár emelésének mérvét.

Ez a határozat, a maga akta-zerü szárazságával is kell, hogy özfilyelmet keltsen, most ismét izonyosága annak, hogy a világi-

tási vállalat nem nélkülözheti azokat a kereskedelmi vezetésben jártas szakembereket, akik hosszú hónapok óta állásuktól felfüggesztve, nem működhetnek. Aberle Raymond főmérnök ismert villamosági szakember, de ez az előterjesztése is azt igazolja, hogy a kereskedelmi vezetés hiányzik a vállalatnál, amiben különben Aberle főmérnök nem hibás.

Hogy mennyire hibás kereskedelmi és üzletszerzési szempontból az előterjesztés, mi sem bizonyítja jobban, hogy a fél éves prognózis egyáltalán nem veszi figyelembe a vállalat rendes havi bevételeit, amelyet az új költségvetési évben meg fognak haladni a havi 2 millió koronát, továbbá, hogy a költségvetési előirányzat

tervezte egy évben és egy összegben veszi fel teherként a románok által okozott károk több mint 400.000 koronás tételét és teherként állít be egy több mint 300.000 koronás leírást, holott a vállalat egész beruházása csak 2.800.000 koronával szerepel vagyonként, pedig egy-egy gépe megér ma ugyancsak.

De gyakorlati tény is szól a kereskedelmi vezetés hiánya mellett. A vegyes vizsgáló bizottság tegnap javaslatot tett az iránt, hogy a felfüggesztett Bankovitz Alfréd főkönyvelőt függetlenül a felfüggesztéstől, rendeljék be szolgálatra, mert munkája nem nélkülözhető. Csóka Sámuel polgármesterhelyettes-főjegyző vállalta magára, hogy a közigazgatási bizottságban ilyen előterjesztést tesz. Megtörténhetik ugyanis, hogy a közigazgatási bizottság február 5-én még nem határozhat a felfüggesztésnek hivatalból való feloldása iránt, mert a bűnvádi eljárást megszüntető részt és a vonatkozó iratokat még nem sikerült a bíróságtól beszerezni.

Huberth főispán fölmentése a legközelebbi napokban várható

Mint teljesen beavatott forrásból értesülünk, Huberth Ottó fölmentése már a legközelebbi napokban, valószínűleg még ezen a héten megtörténik. A hivatalos lap egyik legközelebbi száma fogja közölni a kormányzó kéziratát, amely szerint Huberth Ottót a debreceni főispáni állástól felmenti és helyére Szomjas Gusztáv hajdumegyei főispánt nevezi ki Debreczen város főispánjává.

Az entente jegyzéke Németorszaghoz

Németország ellenvetéseit vissza fogják utasítani

Berlin, febr. 1. A szövetségesek január 30-án adták át január 29-ről keltezett jegyzéküket a német békedelegáció elnökének. A jegyzék fordítása így szól:

Elnök Ur!

A szövetségesek konferenciája január 23-tól január 29-ig Párisban ülésezett és a következő határozatokat hozta:

1. A német lefegyverezés doigában a szövetségesek jóváhagyták a mellékelt jegyzékben foglalt döntéseket.

2. A jóvátétel doigában a szövetségesek jóváhagyták az ugyancsak csatolt okmányban foglalt indítványokat. A szövetségesek még ma is ugyanannyira tekintetbe vették a lefegyverezés ismételt elhárítása által azokat a nehézségeket, amelyekkel a német kormány a szerződésben foglalt kötelezettségeinek végrehajtásánál találkozott. Szilárdan hiszik, hogy a német kormány a korábbi döntések alapján álló szövetségeseket nem fogja arra kényszeríteni, hogy azzal a komoly helyzettel foglalkozzék, amely akkor állana elő, ha Németország továbbra is nem teljesítené kötelezettségeit.

A német kormány meghatalmazott delegátusait a szövetségesek felelik, hogy február végén a szövetséges kormányok delegátusaival Londonban jöjjenek össze.

Fogadja, Elnök ur, kiváló tisztelem nyilváníását

Briand.

Az entente rendíthetetlen egysége

Bécs, febr. 1. A Berliner Tagblatt jelent Párisból: Briand a sajtó képviselőivel folytatott beszélgetés során a következő nyilatkozatot tette:

— A szövetségesek összetartását most teljes mértékben biztosították. Többé nincs szó platonikus nyilatkozatokról, hanem egy megrendíthetetlen egységről, amely minden alkalommal érvényesíteni fogja a maga súlyát. Németország többé nem tilkolhatja el igazi bevételeit. Ha ezeket 1920-ban meglehetett volna állapítani, akkor ez 1200 milliót eredményezett volna.

A német képviselőknek a londoni értekezleten gyakorolható jogairól ezeket mondta:

— Nekik meg lesz az a joguk, hogy ellenvetéseket tegyenek, nekünk pedig, hogy ellenvetéseiket visszautasítsuk. A mi megállapodásunk érvényben marad és hogy ha ők rosszakaratot loznak mutatni, akkor a kényszerrendszabályok maguktól életbelépnek.

En azonban nem hiszem, hogy erre sor kerüljön, legalább is nem a lefegyverezés kérdésében.

— Magyar Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezetének közleményei: Áruraktárunkba Vár-u. 1. szám a. ujjában a következő áruk érkeztek: cukor, só, mosószappan és denaturált szesz. — Ezen áruk hatósági jegyek nélkül kaphatók, denaturált szesz vételhez sziveskedjenek üveget hozni.

Minden menekült-bélyeg amelyet megveszel egy könnyceppet szárit fel.

Gótsch Bankrodaja

DEBRECZEN Piac-u. 38 I em.
Telefon: 7-95.

Idegen pénzek értéknapirok vétel- és eladása Tozsdai megbízások lebonyolítása Külföldi átutalásokat és kifizetéseket legelőnyösebben esz. özlök.

A budapesti özsde

Budapest, február 1.

Az értéktözsde irányzata ma is eléggé kedvező volt. Voltak lényegesebb árfolyamemelkedések is, azonban ma is nagy volt az üzletlenség. Eladó nagyon kevés jelentkezett, áru alig van a piacon, de vevő sincs úgy, hogy igazi forgalom, ennek nyomában lényegesebb emelkedés nem tud kialakulni. Nagyobb emelkedés volt Adriában, azonban csak nagyon kevés ama papirok száma, melyekben az emelkedés legalább néhány száz koronára rug. Alagban véve az árfolyamnívó alig 100 koronával emelkedett, ezzel szemben voltak olyan papirok is, melyek legalább is ugyanezen arányban reszkettek árfolyamukból. Pallas-részvényeket kotés nélkül felhajtották 4300-ról 6000 fölé. Arak:

Magyar Hitel 1980-95, Osztrák hitel 1140-60, Jelzalogbank 430-40, Leszámitoló 790, Hazai bank 735-40, Angol-magyar 950-900, Agrárbank 1000-1010, Magyar-olasz 475-65, Alt. takaréknál 1193-85, Borsod-Misk. 4060-4100, Budapesti gőzm. 6225-375, Hungaria 2500-550, Viktória 10600, Beocsini 7000-100, Bánya és kohó 5125-300, Alt. kőszén 9900-975, Salgó 7205, Urikányi 6100, Ganz Danub. 20900, Ganz-vill. 4900, Rima 3700, Acél 4850-750, Baróti szesz 1650, Schlick 1420-35, Lipták 698, Láng 1390, Brassói 5350, Nasici 18000-16150, Magyar erdő 2150-110, Országos fatermelő 2720-30, Klotild 4850-750, Izzo 5350-400, Papir 4550-850, Cukor 18150-200, Gummi 4400-350, Telefon 4450-350, Adria 10600-500, Atlantica 6800, Kőzuti 1470-50, Dél-lyvasut 2760-800, Levante 7950-8050, Allamvasut 4495-350, Trust 3375-425.

A valutapiacra a nyugati valuták kissé megszilárdultak. Némi javult az osztrak korona is, azonban később visszaesett és most is 80 korona alatt áll. Arak: Napoleon 1660-1690, Font 1950-2000, Dollár 515-535, Francia frank 3650-3750, Márka 875-895, Lira 19-19.10, Romanov 240-260, Lei 695-715, Sokol 685-705, Svajci frank 81-84, Kor-dinár 13.70-13.90, Frank dinár 13.40-13.60, Bécsi 0.79-0.83, Lengyel márka 0.63-0.70.

Zürichi devizák.

Zürich, febr. 1. (Megnyitás.) Budapest 1:15, Bécs 1:67 és fél, Osztr. belyegzett 1:25, Berlin 9:80, New-York 6:26, Milano 22:75, Prága 7:90, Zagrab 4:60, Bukarest 8:50, Varsó 0:75.

ROMÁN és VEGYES

lebélyegzésű bankjegyeket legdrágábban vásárol

RANKAI bankrodaja

Debreczen, Kenyerplac, (Bogocsi-ter 6)

TELEFON: 209

Fertő melett és Antilop-kezyőköl

Schön Sandornai

DEBRECZEN,

Piac-u. 14. Csapó-u. sarok

Vegyetek menekült bé-

lyegeket!!

rendőrparancsnokságokat. A csabai rendőrség szintén erélyes nyomozást vezetett be.

— **A »Debreceeni Vonósnyegyes Társaság«** harmadik bérleti hangversenyt holnap, csütörtökön este 7 órakor tartja a »Zenede« dísztermében.

— **Petróleum kiosztás.** A kereskedők értesítették, hogy az Aruforgalmi r.-t. útján 150 mm. petróleum osztatik szét. Jelentkezni lehet az Aruforgalmi r.-t.-nél Piac-u. 42. (Pannónia szálloda). Közélemezési ügyosztály.

— **Meglopott bankbizományosok.** Ma reggel feljelentést tett a rendőrségen Gótsch Sándor, Piac-utcai bankbizományos, hogy az elmúlt éjszaka az utcán elhelyezett kirakatát feltörték és 2000 korona értékű idegen valutát loptak el tőle. — Ugyancsak feljelentést tett a rendőrségen Simon István bankbizományos is, akinek kirakatából 3000 korona értékű idegen valutát loptak el ismeretlen lettek. A rendőrség mindkét ügyben nyomoz a tettesek után.

— **Uj iparendedélyek.** A városi tanács ma a következő új iparendedélyeket adta ki: Molnár Antal váltóüzlet 2000, Vedres Péter sertéskereskedés 1000, Plaschker Frigyesné kozmetikai intézet 500, Horváth Károly kereskedelmi ügynökség 500, Balázs Andor fuvarozási vállalat 1000 koronáért.

— **A hatósági lisztből való kenyér sütése.** A közlemezési minisztériumhoz érkezett panaszok szerint egyes helyeken a hatósági lisztből készült kenyér pépes. Miután az ilyen esetekben megjelent lisztvizsgálat többnyire azzal az eredménnyel végződött, hogy a liszt jó minőségű és így a liszt nem lehet ok a kenyér élvezhetetlenségének, közlemezési minisztérium rendelete alapján közhírré teszem a következőket: »Az ideai gabona, különösen a rozs, a legtöbb esetben nyirkos volt, mikor az már őrlésre került, ezért a lisztet fel dolgozás előtt a tűzhely felett jól meg kell szárítani. Burgonyát rozsliszttel keverni nem szabad. A tengerilisztet dagasztás előtt mintegy 8–10 órával okvetlenül nagyon forró vízzel kell leönteni. A víz annyi legyen, hogy meg lehetős hig pép keletkezzen. E pép edényben letakarva éjen át, illetőleg 8–10 órán át állva hagyni, azután azt a buzaliszttól készült tésztahoz kell hozzáadni, azzal együtt átgymni és a szokott módon keleszteni és megsütni. Az élesztő mennyiségének valamivel nagyobbnak kell lennie, mint a tiszta buzaliszttól készült kenyérnél. A tengeriliszttől ilyképen készült kenyér kifogástalan minőségű. Közlemezési ügyosztály.

— **Tolvaj asszonyok.** A debreceni rendőrség letartóztatta Litva Jánosnét, aki állítólag hodászi lakos, a Werner-féle divatruházban elkövetett lopási kísérlet miatt. Litváné egy megszökött társnőjével a Werner-ruházban barna kelmét kért és miután azt a választ kapta, hogy ilyen az üzletben nincs, válogatni kezdett a kelmék között. Társnője a válogatás alatt egy vég szövetet rejtet ruhája alá. Litvánét, akit sikerült feltartóztatni, a rendőrségnek adták át.

— **Betörő szerelő.** Mészáros János villanyszerelőségét pár nappal ezelőtt betört Frankl Andor lakásába és 10,000 korona értékű háztartási cikket és fehérneműt loptott el. A rendőrség tegnap letartóztatta Mészárosot és miután a betörést beismerlte, ma az ügyészségnek adta át. A loptott dolgok egyrésze megkerült.

— **Elegáns tavaszti felöltők.**

costümök, ruhák és blousok nagy választékban megékeztek raktárra Frank Sándor céghez. Piac-utca 42.

VILÁGNYELVEK I
ROSE-nyelviskola
Széchenyi-utca 42

— **Téli női és leányka kabátokat, ruhákat, blousokat** melyen leszállított árakban árusítja Frank Sándor cég, Piac 42.

— **Dinamó gépeket,** kapcsoló táblát, villanyműszereket, mozgósínház berendezéseket eladók, veszek, vagy cserélek. Földvári Debreceeni I. Elektrotechnikai gyár Széchenyi-u. 55. Telefon: 168.

— **Rubin Farkas özvegye** Kosuth-u. 15. (Kontsek fűszerüzlet mellett) blouse és pongyola különlegességei a legolcsóbbak.

— **Liberti, Dűsesz, otomán, taft és műselyem,** szallagok minden színben kaphatók Havas harisnyaruházban Bádogos-utca 1.

— **Frank Sándor cégnél Piac-u. 42.** ruhaszövetek, selymek, selymek különféle minőségben, továbbá női kész fehérneműk, valamint menyasszonyi kelengyék legújabb kivitelben.

— **A vagyonátvételhez illetékről** szóló 1920. évi XXXIV. törvény. Ara 46 K. Magyarazatokkal ellátta dr. Szepesi Mihály, adóügyi tanácsos. — Kapható: Hegedűs és Sándor irod. rt. könyvkiadóhivatalában Debrecen, Piac-u. 34.

Posztóárak,

finom gyapjuöltöny és télikabát kelmék valamint kosztümökre a legolcsóbban
RÓTH ADOLF-nál,
Piac-utca 77. szerezhető be.

SZÍNHÁZ.

A fekete lovas

(Bemutató a Csokonai-színházban)

Tendencia? Lehet. Olyan korzakban élünk, amikor a tendencia a művészet rovására is érvényesülhet, mert ez a tendencia több mint a művészet, ez maga a magyar lét, vagy nemlét kérdése. Herceg Ferencnek is megbocsátható így az a gondolata, amely a művészi regényből tendenciózus szindarabot formált, a siker igazolja is ezt az elhatározást. De sem művészet, sem tendencia nem igazolja Herceg Ferencet, az író és elfogultsággal vádolják meg Herceg Ferencet, a politikust akkor, amikor engedményeket téve egy divatos áramlatnak, saját regényét meghamisította a szindarabban és a hét svábból kifejezett egyet, azt az árva, lelkes, becsületes zsidót, aki szegény nem tudhatta 1848-ban, de még 1916-ban sem, hogy 1920-ban nem lehet már igaz többé az, amit ő és sok társa 1848-ban, a vérével pecsételt meg.

Egyébként »A fekete lovas« sem mentes a dramatizált regények sablonos hibájától, nem szindarab, hanem csak annyi különálló kép, ahány felvonás. Rendkívül hatásosak a felvonások, de bátran elmaradhatott volna a harmadik felvonás és ezzel a darabot is befejező, dialogizált politikai vezércikk.

Az előadás igen sikerült volt mint egész, az egyes szereplők is igyekeztek a legjobbra nyujtani. Kiemelendő Szendrő markáns, jellegzetes alakítása, László Gyula szép, tiszta, jólesően magyaros beszéde, Szigeti Jenő természetes és közvetlen játéka, Hellay kintűnő maszkja és patológikusan is igaz figurája, Bánhidly nemes pártosza, Székely Gizi finom kedvessége, Turay Lenke ösztönösen elárult képességei érthetetlen merevség aláarcá mögé rejtőznek, a széphanu Csolnakkossy elkövette azt a drámai előadásnál megbocsáthatatlan hibát, hogy egy nagy tirádaja után felzúgó

tapsra hajlongani kezdett a közönség felé.

A darabnak és az előadásnak nagy sikere volt.

Kardos Géza elengedte Buday Honát, Bodán Margitot, Rácz Adát, Egyed Lenkét, Somlár Stéfét, Székely Gizit, Turay Lenkét, Bánhidly Józsefet, Kubányi Györgyöt, Hellay Aandort, Mátray Jenőt, Rohonczy Mihályt, Szalma Sándort és Szigeti Jenőt, hogy a vigszínház szombat-vasárnap ünnepi előadásán, amely Szemere Gyula jutalomjátéka és bucsu-felépése lesz — szerepelhessenek: A pompás, mindvégig kitűnő műsort Szemere Gyula fogja konferálni.

A színházi irodák hírei:

Szerdán C) bérletben **A fekete lovas** kerül színre. Csütörtökön A) bérletben **A fekete lovas** megy.

A Vigszínház februári szünete. A debreceni Vigszínházat bérli tisztviselői konzorcium a legközelebbi napokban kezdi meg a színház belső strukturájában megejtendő átszervezési munkálatait, melynek következtében a hó 6-ikától előreláthatólag március közepéig az előadások szünetelni fognak.

Puskin »Wanda Wareines« című orosz regényét ma utoljára mutatja be az Apolló 6 és 8 órakor.

Crooker »Dianna« című regényét ma utoljára mutatja be az Uránia 6 és 8 órakor.

Lydia Borelli és Amletto Novelli, a két leghíresebb olasz színművész játszik holnap filmen az Apollóban színre kerül Madame Tallien című öt felvonásos dráma, öt fejezet a francia forradalom rémnapjaiból. Előadások 6 és 8 órakor. — Jegyelővétel.

Amerikai film az Urániában. »Emberek vagyunk« című amerikai drámát mutatja be holnap az Uránia a főszerepet Fanny Ward játssza. Előadások 6 és 8 órakor. Jegyelővétel.

Madame Tallien, öt fejezet a francia forradalom rémnapjaiból csütörtökön az Apollóban. Jegyelővétel.

Nordisk műsor holnap csütörtökön az Arany Bika moziban. Vad-róza, romantikus filmjáték Carl Alstrup és Gudrun Hoalberg főszereplésével.

LEGSZEBB KALAPOK
FRANK EDÉNÉL.

A püspök atyafisága

— Regény —

Írta: IVÁNYI ÖDÖN. (177.)

Nem, ennek az igaztalan, gonosz, gyilkos támadásnak nem szabad öt átengedni. Neki nem szabad nyugodtan nézni azt, hogy a füle hallatára lefolyt özszeesküvés holnap tapos rá a leütött áldozatra. O nem akar, neki nem szabad bűnrészesnek lenni ez alávaló komplótnban. Pedig azzá lenne, ha eltűrné hallgatagon, hogy Kanutot megtámadják.

Az volt első gondolata, hogy átmegy a férfiakhoz s közbeveti magát Kanut érdekében. De ha a diadalmas gyűlölet hangjára gondolt, melyen Valér a cikket olvasta, lemondott arról, hogy ezt az embert ő fel tudja tartóztatni indulata rohamában. Aztán a mint kivette, e támadás mögött Valérnál jelentékenyebb alakok lappangnak. Mit használt, ha ezt az embert visszatartaná is! Kanut ellenségei találnának másik eszközt.

Mit tegyen? Kihez forduljon? Habozásra nem volt sok ideje... Kanutnak mindenestre még ma meg kell tudnia, hogy célba vették s hogy vesztére törnek. Ki mondja meg neki?... Veron Fülöpre gondolt. Igen. Fülöpkeresi Fülöpöt s elmondja, a mit tud. Ennek az embernek helyén van az esze. Tudni fogja, mit kell, mit lehet tenni ilyen pillanatban.

lőpre gondolt. Igen. Fülöpkeresi Fülöpöt s elmondja, a mit tud. Ennek az embernek helyén van az esze. Tudni fogja, mit kell, mit lehet tenni ilyen pillanatban.

Meg se várta, hogy Valér elmenjen. Magára vette felöltőjét s amint már annyiszor tette, átsietett apja szobáján — anélkül, hogy a férfiakkal szóba állott volna. Valér, a futtában váltott köszöntés után, elgondolkozva nézett a siető alak után... Vajjon hová mehet? Ilyen késő este!... Hallotta-e vajjon, hogy mint lesz sárban megburcolva az a név, amit akkor éjjel oly vadulón sikoltott Veron be az éjszakába és az ő, éjszakánál sötétebb lelkébe.

Veron a legközelebbi bérkocsi-állomásra sietett, felült egy fogatra és Fülöpöz hajtattott.

Olthon találta. A férfi-cseléd nem akarta öt bebocsátani, csak mikor Veron beizente a nevet. Fülöp krónikus fejszaggatástól kintottan feküdt egy divánon. Veron beléptére felemelkedett s fájdalmi dacára a leglovagiasabb figyelemmel fogadta a váratlan látogatót. Csak arra kért engedelmet, hogy az étherbe áztatott kendőt rajta tarthassa szenvedő félarcán.

Ez az, ami enyhíti kissé ezt az iszonyu kínt. É nélkül a falon zuznám szét a fejemet vagy kinyugranék az ablakon az utcára. — s mialatt így szólott, látszott zavaros, lázas tekintetén, hogy nem tréfa amit mond. Iszonyuan szenvedett.

Veron megijedt. E gyöttrődő embertől mit lehessen várnia! E jómagával tehetetlen, éthertől és fájdalomtól elkábított beteg hogyan tudjon máson segíteni? Mindazáltal elmondta neki, hogy micsoda támadás készül Kanut ellen.

— Azért jöttem önhöz, hogy értesítse öt. En nem hihetem, hogy igaz legyen az, amivel vádolják. De mégis. Oly számítás-sal és oly határozottan emelik e vádat, hogy félni kell az emberektől. Elef-balálta megy ez a támadás. En tudom.

Egészen fölösleges volt Fülöp előtt magyarázni, hogy mibe megy e támadás? Jobban tudta ő azt! Azaz — csak ő tudta... Eddig abban a hitben volt, hogy az Erling-féle százezer forint miatt legfelebb csak kellemetlen szcénája lesz Kanuttal. Elhatározta ugyan is, hogy a dolgot tudtára fogja adni. Nagyon itt az ideje. Egyszerűen megmondja neki majd: En átvettem a százezer forintot.

Folyt. köv.

Csonka Magyarország —

nem ország,

Egész Magyarország —

mennyország!

SPORT.

Birkózás. A kerületi szövetség e hó 6-án, vasárnap rendezte a DTE tornacsarnokában a már hirdette volt tréning-mérkőzést. Utasítom a DEAC, DVSC, DMTE előadói, hogy nevezéseiket hozzám 4-én este 8 óráig okvetlenül jelentsék be. Paulovich kerületi előadó.

Legújabb **Acetylen-lámpák** rendszerű nagy választékban. **CARBID** állandóan minden mennyiségben. **Műszaki és Kereskedelmi Társaság.**

MIKLÓS ÉS HERMANN
Debrecen, Hunyadi-utca 17.
Telefonszám: 445.

Aranyat, ezüstöt, brilliánsat a legmagasabb árban vesznek
POLLÁK
 ókszerész Piac-utca 79.

Könyvtárakat
 és egyes műveket is legmagasabb áron vásárol
Aczél Henrik
 modern antiquáriuma
 Első Takarék-palota
 Kívánatra házhoz megyek megtekinteni.

Irredenta dalok!
 Molnár Kálmán: Székelyek siralma. 4 füzet á 23.—
 Radnai György: Nincs elveszve Magyarország 23.—
 Szilágyi Béla főhadnagy Irredenta dalai. 5 dal egy füzetben 34.50
 Murgács Kálmán dalai 5 dal egy füzetben 34.50
 Horthy Miklós üzenete (Dal a turulmadárról) 33.—
 Nemzeti indulók (3 induló) 23.—
 Kolozsvár—Kassa 23.—
 Horthy Hymnus 33.—
 Nem-Nem-Soha 23.—
 Bujdosó magyarok dalai 6.—
 Irredenta dalok 17.—
 Kaphatók:

Hegedüs és Sándor
 irodalmi és nyomdai részvénytársaság zeneműkereskedésében.

Gyermek ruhák
 egészen 14 éves korig nagy választékban készen és mérték utáni megrendelésre, habi lengyék, gyermekruházati cikkek, szalagok stb. mérsékelt árban kaphatók
 a Gyermek divatházban
 Debreczen, Simonffy-utca 2.

Uj operettek
!!!
 Kaphatók
Hegedüs és Sándor
 irodalmi és nyomdai r.t. zeneműkereskedésében

„ELEKTRA“
 elektrotechnikai vállalat.
 Cégtulajdonos: Gold Sándor Debreczen, Hatvan-u. 2. I. em.
 Mindennemű villamos szerelések és javítások azonnal legelőnyösebben eszközöltetnek. Különböző izzólámpák raktáron.

A legfinomabb német
 anylín festék küldemény végre megérkezett. Bármilyen színre festék tartósan, gyönyörűen és a legnagyobb kimélettel **férfi és női ruhákat** 8 nap alatt.
 Állandó szőrmefestészet felelősséggel!!! Gyászruhák 24 órán belül festetnek.
„KÖZPONTI“
 vegytisztító és felmofestő Intézet
 Varga-u. 1. (Iparbank palota.)

Tuskófa
 minden mennyiségben kapható, valamint **bükkfa boksa szén** waggon tételekben
 Polyánszky Orest tüzifa- és szénkereskedőnél Szoboszlai-ut 1/B.
 TELEFON 181.

Szabadalmazott Bélyegzők
 megrendelhetők kizárólag **Bethlen-u 27. sz.**

Bünt követ el ön maga ellen!
 Ellensége saját vagyonának minden eladó és vevő, ha ingatlan-ügynökségi irodámát elkerüli. Ön földbirtokot, házat, telket, gyárat, malmot, szállodát, villát, szállót vagy bármilyen üzletet el akar adni; vagy venni akar! Százszázalékosan menthet meg gyors közvetítéssel. Megbízását levélben válaszleveggyel kérem. Figyelmeztetem az ország területén működő hivatalos privát birtok ingatlanközvetítőket, saját érdekében közöljék az eladó ingatlanokat velem. Gazdag menekültek, Amerikából visszavándoroltak, magasrangú katonatisztek és mánások részére birtokokat keresek urilakkal minden terjedelemben vételre, bérletre. Budapest környékén többszáz kisbirtokot, családi házat, villát, Budapestben jókarban levő bérházakat, palotákat lehetőleg berendezett lakással vagy anélkül vételre, bérletre keresek azonnali vevőimnek. Komoly, közvetlen eladóktól és azonnali készpénzzel rendelkező vevőktől fogadok el megbízást. Ház és birtok cseréleteket, parcellázható, beépíthető városi teleptömböket keresek megvételre.

Abádi iroda
 Budapest, Teréz-körút 21. szám.
 TELEFON 7-36.

Hermelines nő	2 füzet 92.—
Utahi leány	1 füzet 92.—
Ju-shi	2 füzet 92.—
Debreczenbe kéne menni	2 füzet 92.—
A cigány grófné	2 füzet 92.—
Csókibakter	2 füzet 92.—
Szászország	2 füzet 92.—
Ezüstsirály	2 füzet 92.—
Farsang tündére	92.—
Pünkösti rózsza	92.—
A kis leány	92.—
Sili bárónő	92.—

APRÓ HIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja hétköznap 10 szóig 15 korona, minden további szó 1-50 kor. Vasár- és ünnepnapokon 10 szó K 20.—, minden további szó K 2.—
 Vastag betűkből szedett szavak kétszeresen számítatnak.

Aranyat, ezüstöt, brilliánsokat
 napi árban vesznek **Schiffmann**
 ókszerész, Piac-u. 67.

Ótmat,
 ólomcsöveket, ólomédányokat és más ólomból készült ócska tárgyakat magas áron veszünk. —
 Cím a kiadóhivatalban

Elsőrendű tüzifát
 nagyobb mennyiségben veszünk. Árjárlatot kérjük lapunk kiadóhivatalába beadni.

Óra
 javítások legolcsóbban jótállással. Törött aranyat legmagasabb napi áron vesznek, Klein Elías órás, Csapó-utca 19.

Élesztő
 naponta friss bármely mennyiségben. Vidéki kereskedőknek rendszeres szállításhoz kedvezményes árban állandóan kapható Rosenthal Sándornál, Csapó-utca 19.

Gyönyörű gyermek ruházati cikkek
dr. Hegedüs
 gyermekdivatházában
 SIMONFFY-UTCA 2.

Véreb
 kölyök kutya eladó.
 Csapó-utca 42. börtület.

Északnémetországi Quedlinburgi répamagvak!

Óra- és ókszerjavító műhely
 Hubaydi-utca 12. sz.
 8 nap alatt mindenféle javítást jótállás mellett elkészítik
KOHN MÓR

Szalmakalapok. Férfit és Mariner. Nagybani eladás.
 Férfit bast szalmakalap császárforma teljesen felszerelve K 138.—
 Mariner szalmakalap fiúk és leányok részre, teljesen felszerelve K 128.—
 Girafi, gyöngy és rustik férfi kalap K 400.—
 A rendelt árukat bérmentesen postai útvánnyal szállítjuk.
MUSKÁT M. B.
 Budapest, VII. Damjanich-utca 44.

Női,
 férfi és gyermek harisnyák minden színben kaphatók a Nemzeti Nagy Bazárban. Csapó-utca és Degenfeld tér sarok.

Friss tojás
 100 db vételnél 3 kor. 75 fillér árban kapható, Miklós-utca 13.

Naponta
 friss élesztő legolcsóbb árban Kupfer Ignác fűszernagykereskedésében Bádogos-utca.

Villanyfűző
 eladó. Cím a kiadóban.

Allg használt
 40. sz. barna férfi cipő eladó. Teleki-utca 8. ajtó 3. sz.

Hangverseny gramofon teljesen új állapotban 41 legújabb kitűnően összeválogatott 2 oldalas lemezzel alkalmi áron eladó. Aczél könyvkereskedésben.

Tiszta egész ives makulatura
 (ujsgáppapír) kapható 5 és 10 kilós esomagokban a kiadóhivatalban. Piac-u. 49.

Hencserek,
 plus diványok, Schöberl-ágyak készen kaphatók Debreczenszky kárpitosnál, Hallköz 8. Diványokból moderne hencsereket jutányosan készítenek.

KERESLET.
Aranyat,
 mindenféle ezüstöt, brilliántot, gyöngyöt vesz Steiner Mihály, Hatvan-utca 2. szám, I. emelet.

Vonalozó intézetünkbe egy leányt
 felvesszünk
Piac-utca 49.
 II. udvar.

Könyvkötő tanuló
 és egy tanuló leány a Hegedüs és Sándor r.t. könyvkötészetébe fizetés-sel felvétetik. Piac-u. 49.

VEGYES.
Harisnyafeljesés
 3 párból 2 párt, ugyszintén trikóból harisnyát olcsón, pontosan készítenek. Kossuth-utca 58.

Balázs Andor fuvarozási vállalata
 Piac-utca 64. sz.
 Telefon 143.
 Személy- és áru fuvarozás helyben és vidékre.

Butorozott
 szoba külön bejárattal kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

Varrógép
 használt, jókarban levő eladó. Megtekinthető Méliusz-tér 5. sz. alatt.

Lapkihordó asszony felvétetik a kiadóhivatalban
 Piac-utca 49.

Cukorrépmag, Takarmány cukorrépmag, Mamuth vörös répmag, Leutowitzi sárga, gömbölyű répmag szavatolva fajazonosságért és csiraképességért, legolcsóbban beszerezhetők:
Ullmann Salamon Keresk. R. T.-nál
Piac-utca 69.
 Vármegeházával szemben.

SZILVA LEKVÁR MARÓNI BORSÓ
 rizs és mindennemű fűszer-árak legolcsóbban beszerezhetők
Adorján Jenő és Tsa
 fűszer- és gyarmatár nagykereskedő cégnél
Piac-utca 83. az udvarban.

Felelős szerkesztő:
 Dr. HEGEDÜS LORÁNT
 Kiadó:
 HEGEDÜS ÉS SÁNDOR
 irodalmi és nyomdai részv. társ.